ناگفته‌های سال‌های نخست انقلاب، در گفت‌وگوی «وطن‌امروز» با عبدالحمید فخیم‌جو

زدم زیر گوش بنی‌صدر!

محمدرضا کردلو: از همان پلستی که به دکتر- بازجوی ساواک- داده بود، معلوم بود تا آخر پای حرفش می‌ماند. در پاسخ به پیشنهاد مدیریت کاخ جوانان شاه در شمال شهر و پی‌خیال شدن ادامه مبارزه گفته بود: «من اگر معروف شده بود، یک قطعه سروری داشتم که ما این را می‌نوشتیم اینور و آنور که معنایش این بود: هر نر و دیوار نویسنده به راه، مرگ بر شاه، بر این عامل رسوای سیاه» بقیه رادیوها را هم گوش می‌دادیم.

■چه سالی دستگیر شدید؟

اولین بار سربار بودم که دستگیر شدم فکر می‌کنم سال ۵۳ بود. در پادگان علیه شاه صحبت کردم، بازداشت شدم. جلسات مخفیانه داشتیم در استخرخانه یا صحبت‌های من تعدادی از نیروهای کادر پادگان جذب شدند. شاه یا هویدا هرجا می‌خواستند بروند، علی کیومرثیان در باغ شاه می‌نشست و بلند می‌شد و از آنجا برای بازدید و... می‌رفتند ما نمیه به تور شاه گرفته بودیم چون در استخرخانه هم بودیم و دستمان پر بود اما کار به آنجا نکشید. خبرتار شدند و بازداشت شدیم.

■پس اولین بار سال ۵۳ رفتید زندان. کدام زندان بودید؟

سپه کاه‌سابق.

■با چه کسانی هم‌بند بودید؟

من کلا تفاوتی بودم اما همان موقع مظفر رهبری در زندان بود، شهید رجایی هم بود، همه بودند. بند ۲ بند مهمی بود.

■لقط شکنجه‌گاه‌سابق ساواک یا زندان بود؟

خیلا مدام منتقلم می‌کردند عشرت‌آباد، بند سیاسی یادگار دزبان و بعد دادگاه و... یک سال آنجا بودم. دوباره سال ۵۵ در ماهشهر بازداشت شدم.

■زندان که بودید کار سازمانی تقویت نشد؟ تاثیر زندان وقتی بر شما چه بود؟

زندان خیلی تاثیر داشت خود ماموران ساواک هم می‌دانستند. زندان‌ها ظاهرا به چشم نمی‌آمد ولی در باطن داشت برای رژیم درست درست می‌کرد. خانواده‌ها و آشنایان زندانیان کم‌کم حساس شدند می‌گفتند چرا اینها را گرفتید؟ می‌گفتند چون کتاب خوانده. چون حرف زده، خیلا خانواده‌ها هم اعتراض می‌کردند. ملاقات‌های ما خودش کار سیاسی بود. خانواده‌ها جمع می‌شدند، شعار می‌دادند، ما اعتصاب می‌کردیم. گاهی از عمد به ملاقات نمی‌رفتیم تا خانواده‌ها شوک نشوند یک‌وعده‌های ما را کشیدند، خانواده‌ها هم شوکه می‌شدند. شعار می‌دادند. بعد شلوغ می‌شد همه جمع می‌شدند. می‌گفتند چه شده، چرا گرفتند؟ خانواده‌ها می‌گفتند چون کتاب خوانده یک دیگر را آشنایان. همه‌پا همه‌دوستان می‌فهمیدند و هوشیار می‌شدند.

یک نکته‌ای که دایره زندان وسیع‌تر دارد و در دوره زندان و مبارزات کمر شاه را شکست. همین اعتقادی بود که پچه‌های مذهبی داشتند. آن زمان اینطور بود که اگر خانواده‌های مذهبی بیش، همه چیزش مذهبی بود. همه چیز مشخص بود. خانواده‌ها مذهبی، همه دخترش هم پرسش، همه مناسبات مذهبی بود. رفت‌وآمدها همینطور. حجمیط مذهبی. کنجکاوی می‌شدم. کتاب می‌خواندم در نهایت به جایی رسید که برای همسن و سال‌های خودم صحبت می‌کردم.

■فعالیت شما به شرکت در سخنرانی و آگاهی سیاسی خلاصه می‌شد؟

نه اصلا جز خلاقی می‌دیدم همین زندان که رفتیم. ما به خاطر مبارزه یا فساد رفتیم زندان اگرنه شاه مرض نداشت که ما را دستگیر کند. اجازه دهید یکی خاطره‌ای اینجا تعریف کنم؛ وزیر آخر بازجویی‌ام بود، یعنی بازجویی تمام شده بود دکتر- این باز چهای داشت را یا اینکه می‌سوزاند، دکتر می‌گفتند، چون در اسرائیل آموزش دیده بودند- آمد و ۳ ساعت برایم حرف زد. حالا در برانتز یک چیز بگویم، بعد از انقلاب من نماینده وزارت کشور در اردوگاه آمد با بردم. کسی که قبل از انقلاب نگهبان من در زندان بود آمد به دنبت و پای من افتاد و گفت ما بیخش فخیم‌جو گفتم بخشیدم ولی مقدسی مرا زیر عکت خیلی زدی. واقعا رفع می‌زدند. زن و بچه‌ام آمد زندان بودند. کجا بودیم؟

■داشتید می‌گفتید که روز آخر بازجویی دکتر آمد سراغتان!

بلـه! این به اصطلاح دکتر آمد و گفت: «کـول آخوندها رو نخور، تو مگه می‌تونی حکومت عوض کنی؟ برو دنبال لذت. قبالهات رو ببین چه وضعی شـده» خلاصه تا تهران تمام شد، دوتا رکه داد و گفت: «یکی‌اش خودم باید عرفان از شاه و یک برگه دیگر را امضا کن تا تو را مسئول کاخ جوانان شاه در شمال تهران کنیم»

■چه بود شروع کرد به توضیح دادن کاخ جوانان شاه؛ بهترین شرایت، بهترین شغل و از این جور تشکیلات و گفت برو آنجا لذت را ببر.

لازم است بگویم کاخ جوانان شاه زیرشاخه‌ای بود از بنیاد پهلوی که دست اشرف بـود- فرهنگ‌تر‌ین آدمها، زیباترین خانه‌ها و بهترین چیزها را می‌آوردند و به فساد می‌کشاندند و دختر‌ها را مصنوعه دریاری‌ها می‌کردند.

همـه این حرف‌ها را که زد من بلـه پلستی رو اداد لـگار روی جک ده تنی گذاشتند و پرتش کردند. عصبانی شد.

■چه جوابی دادید؟

گفتم: آقای دکتر ما توی کاخ جوانان که باشیم می‌توانیم برای امام حسین عزاداری کنیم این را که گفتم، دیوانه شـد. گفت: مردمشـور تورو ببرد احمق، کنافت، و شروع کرد به فحش کش کردن و گفت: بیایید ببریدش این آدم نشده ما گفتیم به این لطفی بکنیم مردمشورت را ببرند.

■چرا این پاسخ را دادید؟

ببینید من معتقدم هر کسی زفلش به امام حسین گره خورد، بیمه است. هرجاولش کنید، پای اعتقاداتش هست. چه آمریکا چه در بند و زندان و چه ۵۰ـ۱. ببینید ما در بند بودیم اینطور برخورد کردیم. یک وقت یک نفر در زندگی عادی است، بند را آب می‌دهد. چناچه در انقلاب هم خیلی داشتیم.

■چه زمانی آزاد شدید؟

نزدیک‌های سال ۵۷ آخرای ۵۶.

■بعد از آزادی به کار سیاسی ادامه دادید؟

بلـه! سخنرانی‌های ما بیشتر شد. یچه‌محل‌ها را می‌پردیم که وجه آنجا بحث می‌کردیم در محل برای کسانی که زندان رفته بودند، خیلی اریج و قرب قائل بودند. مردم استقبال می‌کردند ما هم تا می‌توانستیم نوار و اطلاعیه اعلام را ضبط و پخش می‌کردیم. یکی از یچه‌ها که در تیم من بود و با هم که می‌رفتیم، همین محمود خسروی‌پاک بود که الان رئیس کمیته پارالمپیک هست. خیلی با یچه‌محل‌ها کار می‌کردیم. درباره انقلاب، زندان و...

■در آستانه انقلاب مسئولیتی گرفتید؟

در کمیته استقبال بودیم؛ تقسیم مسؤولیت شد؛ آقای حیدری مرحوم عراقچی و آقای رفیق‌دوست و... من مسؤول حفاظت مدرسه علوی شدم. حمید تقائیان مسؤول حفاظت حفت امام بود. شـهید منتظری مسـؤول حفاظت روحانیت بود و من مسؤول حفاظت مدرسه. البته امام بیشتر در منزل پشت مدرسه که منزل آقای وطنخواه بود، می‌ماندند. مدرسه محل دیدار بود. همه اداره انقلاب از همان مدرسه بود. تصمیم‌گیری درباره سیاکی‌ها، طاغوتی‌ها، اسوالمثل و اینها در همان مدرسه انجام می‌شد.

■در دولت موقت، وارد عرصه اجرایی شدید؟

من از اول بازرگان را قبول نداشـتم. بازرگان را تعدی قبول کردیم. مخصوصا ما یچه‌های زندان با بازرگان کنار نمی‌آمدیم. سیکل فکری‌مان فرق می‌کرد. از همان اول در زندان با خلمان را جدا کرده بودیم.

■مسؤولیت‌تان در دوره دولت موقت چه بود؟

بعد از اینکه با امام رفتیم فهم، در تیم حفاظت بودیم. امام دستور تشکیل سپاه را دادند. گفتند: نگه داشتن من مهم نیست، نگه داشتن انقلاب مهم است. ما آمدیم تهران و با تیم اجرایی که سپاه را تشکیل داد، همکاری کردیم. از قم که برگشتیم رفتیم خیابان سلطنت‌آباد سابق، پاسداران فعلی، ساختمان‌های ساواک را گرفتیم و اولین پایگاه ستاد مرکزی سپاه پاسداران تشکیل شد. شورایی هم بود. آقای دانش‌منفرد فرمانده ستاد بود که بعد استاندار فارس شـد. ابوشریف، محمودزاده، حاج‌مهدی رفیق‌دوست، بشارتی و... نماینده امام هم در آنجا آقای لاهوتی شـد. آنجا که تشکیل شد، برای تیم ما در کمیته‌های آن زمان که خودجوش تشکیل شده بود، برای سپاه ایده‌آل بود. بعد از تشکیل سپاه چند ماه نشد که مسائل گنبد پیش آمد و بعد مسائل کردستان. من اولین فرمانده عملیات منطقه کردستان شدم. آقای جواد منصوری تازه شده بود فرمانده سپاه که ما رفتیم کردستان.

■در واقع شما اولین نفری بودید که به نمایندگی از انقلاب رفتید کردستان؟

بلـه! از سپاه هیچکس جلوتر از من نرفت. حتی هنوز ماجرای پلوه اتفاق نیفتاده بود. من قبل از کمیته‌ای که امام فرسـتاد برای حل مسـاله کردستان رفتم برای عملیات نظامی، چون کومله‌ها کردستان را محاصره کرده بودند.

■گویا مدتی هم در زنجان بودید؟

بله قبل از ماجرای کردسـتان بود. در زنجان غائله‌ای پیش آمد که ما رفتیم آنجا بعد از اینکه حل شد مرحوم اجازه نمی‌دادند برگردم. درخواست داشتند آنجا بمانم. آقای لاهوتی آمد و مرا ابقا کرد. چند روز نشـد که جواد منصوری شـبانه زنگ زد و گفت داده بودند به سرهنگ آزاده هم گفتم شما زاندارمری را برأحراحی از دست دادید من می‌روم به سکنی تحویل بگیرم. به محمود رفیعی هم گفتم، محمود اگر شب برگشتم همه اینها را اعدام می‌کنم. کاغذی را یاد داشـت می‌برد، آن بیان کاغذهای رنگی سیگار بود. پشتش دستور داده بر رفیعی که اگر تا شب برنگشتم همه اینها را اعدام کن. امضا عبدالحمید فخیم‌جو (با خنده)

■در نهایت چه شد؟

دولت موقت می‌خواست کردستان را تحویل بدهد. مذاکره نتیجه‌ای در بر نداشت. آنها برگشتند. دکتر نیلوفری هم گفته بود که فخیم‌جو ۶ تا از سران کومله را کشته و دنبال سرش بودند در کردستان. اینه دولت موقت تحویل دادن کردستان به مارکسیست‌ها بود.

■بعدش کجا رفتید؟

در کردستان مجروح شدم. در سپاه بودم. تا دولت شهید رجایی تشکیل شد و آقای زوارهای مرا خبر کرد که آقای مهدوی‌کنی وزیر کشـور بود. گفتند می‌خواهیم بروی فرمانداری جیرفت. گفتم: تابع هسـتم. هرجا برای خدمت باشد می‌روم. گفت: جیرفت کرم است. اشرار هستند و... گفتم عیبی ندارد.

■آمدید جیرفت تا قضیه بنی‌صدر پیش آمد.

بله! مفصل است.

■تعریف کنید.

مـن فرماندار بودم، او آمده بود بـرای بازدید از ارجوگاه ۲۰۰۰۰ نفری جنگ‌زدگان. امام(ره) فرموده بودند باید کمک کنند به من زنگ زد، معاون مالی اداری وزارت کشـور بود هماهنگ کرد که بنی‌صدر بیاید ایشان آمد برای بازدید، من اول یک، دو بار مخالفت کردم با حضورشان، چون آن موقع درگیری بود بین حزب جمهوری اسلامی و بنی‌صدر؛ اختلاف‌ها و دوستی‌ها خیلی وضعیت بدی بود، ما درگیر بودیم با اشرار آن موقع، تعدادی هم کشته شده بودیم. هرچه زنگ می‌زدیم که ملی‌گزیر بگیریم می‌گفتند باید فرمانده کل قوا دستور بدهد، او هم فرمانده کل قوا بود. آقای یافتی، معاونت سیاسی استاندار بود، ایشان آمد و بنده خدا تمام مراسم را اجرا کرد. استاندار کرمان که حاج آقای سلوه بود، گفته بود به یافتی که تو برو این فخیم‌جو کار دستمان می‌دهد. همه کارهای استقبال و... را ایشان انجام داد.

■چرا شما زیر بار استقبال از بنی‌صدر نرفتید؟

من از اول با بنی‌صدر مشکل بودم. اولین سخنرانی‌ام در دانشگاه شریف را که حضور داشتم فهمیدم این انقلابی نیست و به درد انقلاب نمی‌خورد.

منافقین هم دور و برش بودند. همانجا به کسی که کنار دست من بود گفتم این کار دست انقلاب می‌دهد.

■خیلا مراسم استقبال را بگویید.

بلـه! قرار بود بعدازظهر برود سـالن فدراسـیون سخنرانی داشته باشد. بعد ناهار من دیدم موقعیت خوبی است. حالا که آمده بروم و هلی‌کوپتر را بگیرم، چون لازم داشتیم برای ارتوگاه و شرایط غیرمترقبه‌ای که پیش می‌آمد و هم به خاطر درگیری با اشرار؛ می‌خواستیم بتوانیم از بالا آنها را تعقیب کنیم، هم محشلان را بیاییم هم اگر حادثه‌ای پیش آمد سریع بتوانیم مرکز را خبر کنیم، چون وسـایل ارتباطی نبود. جاده‌ها هم بشـدت خراب بود. خلاصه‌ا رفتم بنی‌صدر را ببینم، محافظه‌هایش منعی نکردند چون مرا می‌شناختند و می‌دانستند من فرمانداریم. رفتیم تو، تعارفش را خورده بود و داشت گریه‌بفروت می‌کرد. رفتیم و نشستیم و سلام کردیم، گفت سلام علیکم، گفتم من فرماندار اینجا هستم گفت من فکر کردم اینجا فرماندار ندارد. داستان را برایش گفتم ارتوگاه را و اینکه با اشـرار هم درگیر هسـتیم و... اینکه تا حالا ۵ شهید دادیم و گفتم: بر همین اساس می‌خواستم از شما درخواست کنم دستور بدهید یک هلی‌کوپتر اینجا آماده باشد. اگر مشکلی پیش آمد، ما بتوانیم از هوا هدایت کنیم جریان و کار را در همین حین که داشتم اینها را به بنی‌صدر می‌گفتم، منافقین هم داشتند دوربین‌ها را آماده می‌کردند برای فیلم‌برداری!

شروع کرد به صحبت، دقیق یادم نیست اما چرت و پرت گفت.

■متلاقه حرف‌هایی زد؟

دیدم به خانواده شـهدا توهین کرد و به واژه شـهید هم توهین کرد و می‌گفت این آخوندها دارند سر شما کلاه می‌گذارند، شهید چیست، شما اشرار را انگولک می‌کنید، بعد به امام توهین کرد.

■به همین صراحت؟

بله! تازه بعدازظهر برود ساعت ۴ یا ۵ عصر آقای مهدوی‌کنی وزیر کشـور بود. گفتند می‌خواهیم بروی فرمانداری جیرفت. گفتم: تابع هسـتم، هرجا برای خدمت باشد می‌روم. گفت: جیرفت کرم است. اشرار هستند و... گفتم عیبی ندارد.

■آمدید جیرفت تا قضیه بنی‌صدر پیش آمد.

بله! مفصل است.

■تعریف کنید.

مـن فرماندار بودم، او آمده بود بـرای بازدید از ارجوگاه ۲۰۰۰۰ نفری جنگ‌زدگان. امام(ره) فرموده بودند باید کمک کنند به من زنگ زد، معاون مالی اداری وزارت کشـور بود هماهنگ کرد که بنی‌صدر بیاید ایشان آمد برای بازدید، من اول یک، دو بار مخالفت کردم با حضورشان، چون آن موقع درگیری بود بین حزب جمهوری اسلامی و بنی‌صدر؛ اختلاف‌ها و دوستی‌ها خیلی وضعیت بدی بود، ما درگیر بودیم با اشرار آن موقع، تعدادی هم کشته شده بودیم. هرچه زنگ می‌زدیم که هلی‌کوپتر بگیریم می‌گفتند باید فرمانده کل قوا دستور بدهد، او هم فرمانده کل قوا بود. آقای یافتی، معاونت سیاسی استاندار بود، ایشان آمد و بنده خدا تمام مراسم را اجرا کرد. استاندار کرمان که حاج آقای سلوه بود، گفته بود به یافتی که تو برو این فخیم‌جو کار دستمان می‌دهد. همه کارهای استقبال و... را ایشان انجام داد.

■چرا شما زیر بار استقبال از بنی‌صدر نرفتید؟

من از اول با بنی‌صدر مشکل بودم. اولین سخنرانی‌ام در دانشگاه شریف را که حضور داشتم فهمیدم این انقلابی نیست و به درد انقلاب نمی‌خورد.

منافقین هم دور و برش بودند. همانجا به کسی که کنار دست من بود گفتم این کار دست انقلاب می‌دهد.

■خیلا مراسم استقبال را بگویید.

بله! قرار بود بعدازظهر برود سـالن فدراسـیون سخنرانی داشته باشد. بعد ناهار من دیدم موقعیت خوبی است. حالا که آمده بروم و هلی‌کوپتر را بگیرم، چون لازم داشتیم برای ارتوگاه و شرایط غیرمترقبه‌ای که پیش می‌آمد و هم به خاطر درگیری با اشرار؛ می‌خواستیم بتوانیم از بالا آنها را تعقیب کنیم، هم محشلان را بیاییم هم اگر حادثه‌ای پیش آمد سریع بتوانیم مرکز را خبر کنیم، چون وسـایل ارتباطی نبود. جاده‌ها هم بشـدت خراب بود. خلاصه‌ا رفتم بنی‌صدر را ببینم، محافظه‌هایش منعی نکردند چون مرا می‌شناختند و می‌دانستند من فرماندارم. رفتیم تو، تعارفش را خورده بود و داشت گریه‌بفروت می‌کرد. رفتیم و نشستیم و سلام کردیم، گفت سلام علیکم، گفتم من فرماندار اینجا هسـتم گفت من فکر کردم اینجا فرماندار ندارد. داستان را برایش گفتم ارتوگاه را و اینکه با اشـرار هم درگیر هسـتیم و... اینکه تا حالا ۵ شهید دادیم و گفتم: بر همین اساس می‌خواستم از شما درخواست کنم دستور بدهید یک هلی‌کوپتر اینجا آماده باشد. اگر مشکلی پیش آمد، ما بتوانیم از هوا هدایت کنیم جریان و کار را در همین حین که داشتم اینها را به بنی‌صدر می‌گفتم، منافقین هم داشتند دوربین‌ها را آماده می‌کردند برای فیلم‌برداری!

شروع کرد به صحبت، دقیق یادم نیست اما چرت و پرت گفت.

■متلاقه حرف‌هایی زد؟

دیدم به خانواده شـهدا توهین کرد و به واژه شـهید هم توهین کرد و می‌گفت این آخوندها دارند سر شما کلاه می‌گذارند، شهید چیست، شما اشرار را انگولک می‌کنید، بعد به امام توهین کرد.

■به همین صراحت؟

بله! تازه بعدازظهر برود ساعت ۴ یا ۵ عصر آقای مهدوی‌کنی وزیر کشـور بود. گفتند می‌خواهیم بروی فرمانداری جیرفت. گفتم: تابع هسـتم، هرجا برای خدمت باشد می‌روم. گفت: جیرفت کرم است. اشرار هستند و... گفتم عیبی ندارد.

■آمدید جیرفت تا قضیه بنی‌صدر پیش آمد.

بله! مفصل است.

■تعریف کنید.

مـن فرماندار بودم، او آمده بود بـرای بازدید از ارجوگاه ۲۰۰۰۰ نفری جنگ‌زدگان. امام(ره) فرموده بودند باید کمک کنند به من زنگ زد، معاون مالی اداری وزارت کشـور بود هماهنگ کرد که بنی‌صدر بیاید ایشان آمد برای بازدید، من اول یک، دو بار مخالفت کردم با حضورشان، چون آن موقع درگیری بود بین حزب جمهوری اسلامی و بنی‌صدر؛ اختلاف‌ها و دوستی‌ها خیلی وضعیت بدی بود، ما درگیر بودیم با اشرار آن موقع، تعدادی هم کشته شده بودیم. هرچه زنگ می‌زدیم که هلی‌کوپتر بگیریم می‌گفتند باید فرمانده کل قوا دستور بدهد، او هم فرمانده کل قوا بود. آقای یافتی، معاونت سیاسی استاندار بود، ایشان آمد و بنده خدا تمام مراسم را اجرا کرد. استاندار کرمان که حاج آقای سلوه بود، گفته بود به یافتی که تو برو این فخیم‌جو کار دستمان می‌دهد. همه کارهای استقبال و... را ایشان انجام داد.

■چرا شما زیر بار استقبال از بنی‌صدر نرفتید؟

من از اول با بنی‌صدر مشکل بودم. اولین سخنرانی‌ام در دانشگاه شریف را که حضور داشتم فهمیدم این انقلابی نیست و به درد انقلاب نمی‌خورد.

منافقین هم دور و برش بودند. همانجا به کسی که کنار دست من بود گفتم این کار دست انقلاب می‌دهد.

■خیلا مراسم استقبال را بگویید.

بله! قرار بود بعدازظهر برود سـالن فدراسـیون سخنرانی داشته باشد. بعد ناهار من دیدم موقعیت خوبی است. حالا که آمده بروم و هلی‌کوپتر را بگیرم، چون لازم داشتیم برای ارتوگاه و شرایط غیرمترقبه‌ای که پیش می‌آمد و هم به خاطر درگیری با اشرار؛ می‌خواستیم بتوانیم از بالا آنها را تعقیب کنیم، هم محشلان را بیاییم هم اگر حادثه‌ای پیش آمد سریع بتوانیم مرکز را خبر کنیم، چون وسـایل ارتباطی نبود. جاده‌ها هم بشـدت خراب بود. خلاصه‌ا رفتم بنی‌صدر را ببینم، محافظه‌هایش منعی نکردند چون مرا می‌شناختند و می‌دانستند من فرماندارم. رفتیم تو، تعارفش را خورده بود و داشت گریه‌بفروت می‌کرد. رفتیم و نشستیم و سلام کردیم، گفت سلام علیکم، گفتم من فرماندار اینجا هسـتم گفت من فکر کردم اینجا فرماندار ندارد. داستان را برایش گفتم ارتوگاه را و اینکه با اشـرار هم درگیر هسـتیم و... اینکه تا حالا ۵ شهید دادیم و گفتم: بر همین اساس می‌خواستم از شما درخواست کنم دستور بدهید یک هلی‌کوپتر اینجا آماده باشد. اگر مشکلی پیش آمد، ما بتوانیم از هوا هدایت کنیم جریان و کار را در همین حین که داشتم اینها را به بنی‌صدر می‌گفتم، منافقین هم داشتند دوربین‌ها را آماده می‌کردند برای فیلم‌برداری!

شروع کرد به صحبت، دقیق یادم نیست اما چرت و پرت گفت.

■متلاقه حرف‌هایی زد؟

دیدم به خانواده شـهدا توهین کرد و به واژه شـهید هم توهین کرد و می‌گفت این آخوندها دارند سر شما کلاه می‌گذارند، شهید چیست، شما اشرار را انگولک می‌کنید، بعد به امام توهین کرد.

■به همین صراحت؟

بله تازه بعدازظهر برود ساعت ۴ یا ۵ عصر آقای مهدوی‌کنی وزیر کشـور بود. گفتند می‌خواهیم بروی فرمانداری جیرفت. گفتم: تابع هسـتم، هرجا برای خدمت باشد می‌روم. گفت: جیرفت کرم است. اشرار هستند و... گفتم عیبی ندارد.

■آمدید جیرفت تا قضیه بنی‌صدر پیش آمد.

بله! مفصل است.

■تعریف کنید.

مـن فرماندار بودم، او آمده بود بـرای بازدید از ارجوگاه ۲۰۰۰۰ نفری جنگ‌زدگان. امام(ره) فرموده بودند باید کمک کنند به من زنگ زد، معاون مالی اداری وزارت کشـور بود هماهنگ کرد که بنی‌صدر بیاید ایشان آمد برای بازدید، من اول یک، دو بار مخالفت کردم با حضورشان، چون آن موقع درگیری بود بین حزب جمهوری اسلامی و بنی‌صدر؛ اختلاف‌ها و دوستی‌ها خیلی وضعیت بدی بود، ما درگیر بودیم با اشرار آن موقع، تعدادی هم کشته شده بودیم. هرچه زنگ می‌زدیم که هلی‌کوپتر بگیریم می‌گفتند باید فرمانده کل قوا دستور بدهد، او هم فرمانده کل قوا بود. آقای یافتی، معاونت سیاسی استاندار بود، ایشان آمد و بنده خدا تمام مراسم را اجرا کرد. استاندار کرمان که حاج آقای سلوه بود، گفته بود به یافتی که تو برو این فخیم‌جو کار دستمان می‌دهد. همه کارهای استقبال و... را ایشان انجام داد.

■چرا شما زیر بار استقبال از بنی‌صدر نرفتید؟

من از اول با بنی‌صدر مشکل بودم. اولین سخنرانی‌ام در دانشگاه شریف را که حضور داشتم فهمیدم این انقلابی نیست و به درد انقلاب نمی‌خورد.

منافقین هم دور و برش بودند. همانجا به کسی که کنار دست من بود گفتم این کار دست انقلاب می‌دهد.

■خیلا مراسم استقبال را بگویید.

بله! قرار بود بعدازظهر برود سـالن فدراسـیون سخنرانی داشته باشد. بعد ناهار من دیدم موقعیت خوبی است. حالا که آمده بروم و هلی‌کوپتر را بگیرم، چون لازم داشتیم برای ارتوگاه و شرایط غیرمترقبه‌ای که پیش می‌آمد و هم به خاطر درگیری با اشرار؛ می‌خواستیم بتوانیم از بالا آنها را تعقیب کنیم، هم محشلان را بیاییم هم اگر حادثه‌ای پیش آمد سریع بتوانیم مرکز را خبر کنیم، چون وسـایل ارتباطی نبود. جاده‌ها هم

زندان با خلمان را جدا کرده بودیم.

■مسؤولیت‌تان در دوره دولت موقت چه بود؟

بعد از اینکه با امام رفتیم فهم، در تیم حفاظت بودیم. امام دستور تشکیل سپاه را دادند. گفتند: نگه داشتن من مهم نیست، نگه داشتن انقلاب مهم است. ما آمدیم تهران و با تیم اجرایی که سپاه را تشکیل داد، همکاری کردیم. از قم که برگشتیم رفتیم خیابان سلطنت‌آباد سابق، پاسداران فعلی، ساختمان‌های ساواک را گرفتیم و اولین پایگاه ستاد مرکزی سپاه پاسداران تشکیل شد. شورایی هم بود. آقای دانش‌منفرد فرمانده ستاد بود که بعد استاندار فارس شـد. ابوشریف، محمودزاده، حاج‌مهدی رفیق‌دوست، بشارتی و... نماینده امام هم در آنجا آقای لاهوتی شـد. آنجا که تشکیل شد، برای تیم ما در کمیته‌های آن زمان که خودجوش تشکیل شده بود، برای سپاه ایده‌آل بود. بعد از تشکیل سپاه چند ماه نشد که مسائل گنبد پیش آمد و بعد مسائل کردستان. من اولین فرمانده عملیات منطقه کردستان شدم. آقای جواد منصوری تازه شده بود فرمانده سپاه که ما رفتیم کردستان.

■در واقع شما اولین نفری بودید که به نمایندگی از انقلاب رفتید کردستان؟

بله! از سپاه هیچکس جلوتر از من نرفت. حتی هنوز ماجرای پلوه اتفاق نیفتاده بود. من قبل از کمیته‌ای که امام فرسـتاد برای حل مسـاله کردستان رفتم برای عملیات نظامی، چون کومله‌ها کردستان را محاصره کرده بودند.

■گویا مدتی هم در زنجان بودید؟

بله قبل از ماجرای کردسـتان بود. در زنجان غائله‌ای پیش آمد که ما رفتیم آنجا بعد از اینکه حل شد مرحوم اجازه نمی‌دادند برگردم. درخواست داشتند آنجا بمانم. آقای لاهوتی آمد و مرا ابقا کرد. چند روز نشـد که جواد منصوری شـبانه زنگ زد و گفت داده بودند به سرهنگ آزاده هم گفتم شما زاندارمری را برأحراحی از دست دادید من می‌روم به سکنی تحویل بگیرم. به محمود رفیعی هم گفتم، محمود اگر شب برگشتم همه اینها را اعدام می‌کنم. کاغذی را یاد داشـت می‌برد، آن بیان کاغذهای رنگی سیگار بود. پشتش دستور داده بر رفیعی که اگر تا شب برنگشتم همه اینها را اعدام کن. امضا عبدالحمید فخیم‌جو (با خنده)

■در نهایت چه شد؟

دولت موقت می‌خواست کردسـتان را تحویل بدهد. مذاکره نتیجه‌ای در بر نداشت. آنها برگشتند. دکتر نیلوفری هم گفته بود که فخیم‌جو ۶ تا از سران کومله را کشته و دنبال سرش بودند در کردسـتان. اینه دولت موقت تحویل دادن کردسـتان به مارکسیسـت‌ها بود.

■بعدش کجا رفتید؟

در کردسـتان مجروح شـدم. در سـپاه بودم. تا دولت شـهید رجایی تشکیل شـد و آقای زوارهای مرا خبر کرد که آقای مهدوی‌کنی وزیر کشـور بود. گفتند می‌خواهیم بروی فرمانداری جیرفت. گفتم: تابع هسـتم، هرجا برای خدمت باشـد می‌روم. گفت: جیرفت کرم اسـت. اشرار هسـتند و... گفتم عیبی ندارد.

■آمدید جیرفت تا قضیه بنی‌صدر پیش آمد.

بله! مفصل است.

■تعریف کنید.

مـن فرماندار بودم، او آمده بود بـرای بازدید از ارجوگاه ۲۰۰۰۰ نفری جنگ‌زدگان. امام(ره) فرموده بودند باید کمک کنند به من زنگ زد، معاون مالی اداری وزارت کشـور بود هماهنگ کرد که بنی‌صدر بیاید ایشان آمد برای بازدید، من اول یک، دو بار مخالفت کردم با حضورشان، چون آن موقع درگیری بود بین حزب جمهوری اسلامی و بنی‌صدر؛ اختلاف‌ها و دوستی‌ها خیلی وضعیت بدی بود، ما درگیر بودیم با اشرار آن موقع، تعدادی هم کشته شده بودیم. هرچه زنگ می‌زدیم که هلی‌کوپتر بگیریم می‌گفتند باید فرمانده کل قوا دستور بدهد، او هم فرمانده کل قوا بود. آقای یافتی، معاونت سیاسی استاندار بود، ایشان آمد و بنده خدا تمام مراسـم را اجرا کرد. اسـتاندار کرمان که حاج آقای سلوه بود، گفته بود به یافتی که تو برو این فخیم‌جو کار دسـتمان می‌دهد. همه کارهای استقبال و... را ایشان انجام داد.

■چرا شما زیر بار استقبال از بنی‌صدر نرفتید؟

من از اول با بنی‌صدر مشـکل بودم. اولین سخنرانی‌ام در دانشـگاه شریف را که حضور داشـتم فهمیدم این انقلابی نیسـت و به درد انقلاب نمی‌خورد.

منافقین هم دور و برش بودند. همانجا به کسی که کنار دسـت من بود گفتم این کار دسـت انقلاب می‌دهد.

■خیلا مراسم استقبال را بگویید.

بله! قرار بود بعدازظهر برود سـالن فدراسـیون سخنرانی داشته باشـد. بعد ناهار من دیدم موقعیت خوبی اسـت. حالا که آمده بروم و هلی‌کوپتر را بگیرم، چون لازم داشـتیم برای ارتوگاه و شـرایط غیرمترقبه‌ای که پیش می‌آمد و هم به خاطر درگیری با اشـرار؛ می‌خواسـتیم بتوانیم از بالا آنها را تعقیب کنیم، هم محشـلان را بیاییم هم اگر حادثه‌ای پیش آمد سـریع بتوانیم مرکز را خبر کنیم، چون وسـایل ارتباطی نبود. جاده‌ها هم بشـدت خراب بود. خلاصه‌ا رفتم بنی‌صدر را ببینم، محافظه‌هایش منعی نکردند چون مرا می‌شناختند و می‌دانسـتند من فرماندارم. رفتیم تو، تعارفش را خورده بود و داشـت گریه‌بفروت می‌کرد. رفتیم و نشسـتیم و سـلام کردیم، گفت سلام علیکم، گفتم من فرماندار اینجا هسـتم گفت من فکر کردم اینجا فرماندار ندارد. داسـتان را برایش گفتم ارتوگاه را و اینکه با اشـرار هم درگیر هسـتیم و... اینکه تا حالا ۵ شـهید دادیم و گفتم: بر همین اسـاس می‌خواسـتم از شما درخواسـت کنم دسـتور بدهید یک هلی‌کوپتر اینجا آماده باشـد. اگر مشـکلی پیش آمد، ما بتوانیم از هوا هدایـت کنیم جریان و کار را در همین حین که داشـتم اینها را به بنی‌صدر می‌گفتم، منافقین هم داشـتند دوربین‌ها را آماده می‌کردند برای فیلم‌برداری!

شروع کرد به صحبت، دقیق یادم نیسـت اما چرت و پرت گفت.

■متلاقه حرف‌هایی زد؟

دیدم به خانواده شـهدا توهین کرد و به واژه شـهید هم توهین کرد و می‌گفت این آخوندها دارند سـر شما کلاه می‌گذارند، شـهید چیسـت، شما اشـرار را انگولک می‌کنید، بعد به امام توهین کرد.

■به همین صراحت؟

بله تازه بعدازظهر برود سـاعت ۴ یا ۵ عصر آقای مهدوی‌کنی وزیر کشـور بود. گفتند می‌خواهیم بروی فرمانداری جیرفت. گفتم: تابع هسـتم، هرجا برای خدمت باشـد می‌روم. گفت: جیرفت کرم اسـت. اشـرار هسـتند و... گفتم عیبی ندارد.

■آمدید جیرفت تا قضیه بنی‌صدر پیش آمد.

بله! مفصل اسـت.

■تعریف کنید.

مـن فرماندار بودم، او آمده بود بـرای بازدید از ارجوگاه ۲۰۰۰۰ نفری جنگ‌زدگان. امام(ره) فرموده بودند باید کمک کنند به من زنگ زد، معاون مالی اداری وزارت کشـور بود هماهنگ کرد که بنی‌صدر بیاید ایشـان آمد برای بازدید، من اول یک، دو بار مخالفت کردم با حضورشـان، چون آن موقع درگیری بود بین حزب جمهوری اسـلامی و بنی‌صدر؛ اختلاف‌ها و دوسـتی‌ها خیلی وضعیت بدی بود، ما درگیر بودیم با اشـرار آن موقع، تعدادی هم کشـته شده بودیم. هرچه زنگ می‌زدیم که هلی‌کوپتر بگیریم می‌گفتند باید فرمانده کل قوا دسـتور بدهد، او هم فرمانده کل قوا بود. آقای یافتی، معاونت سیاسـی اسـتاندار بود، ایشـان آمد و بنده خدا تمام مراسـم را اجرا کرد. اسـتاندار کرمان که حاج آقای سـلوه بود، گفته بود به یافتی که تو برو این فخیم‌جو کار دسـتمان می‌دهد. همه کارهای اسـتقبال و... را ایشـان انجام داد.

■چرا شما زیر بار اسـتقبال از بنی‌صدر نرفتید؟

من از اول با بنی‌صدر مشـکل بودم. اولین سـخنرانی‌ام در دانشـگاه شـریف را که حضور داشـتم فهمیدم این انقلابی نیسـت و به درد انقلاب نمی‌خورد.

منافقین هم دور و برش بودند. همانجا به کسـی که کنار دسـت من بود گفتم این کار دسـت انقلاب می‌دهد.

**■